

Către: Ministerul Energiei

În atenția: domnului ministru Sebastian-Ioan Burduja

Referitor la: Programul de finanțare ELECTRIC UP (proiectul de act normativ pentru modificarea Ordonanței de urgență nr.159/2020 privind finanțarea întreprinderilor mici și mijlocii și domeniului HORECA pentru instalarea sistemelor de panouri fotovoltaice pentru producerea de energie electrică cu o putere instalată cuprinsă între 27 kWp și 100 kWp necesară consumului propriu și livrarea surplusului în Sistemul energetic național, precum și a stațiilor de reîncărcare de minimum 22 kW pentru vehicule electrice și electrice hibrid plug-in, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 12/2022.)

Stimate domn/Stimată doamnă,

În calitate de asociație profesională care reprezintă interesele firmelor de consultanță în management și de membru în cadrul FEACO, ICMCI și UPLR vă supunem atenției următoarele:

Având în vedere că:

- în perioada următoare Ministerul Energiei va elabora Ghidul de finanțare pentru un nou apel al Programului de finanțare Electric Up.
- fostul apel al programului Electric Up a întâmpinat numeroase probleme, datorate în special greșelilor în elaborarea ghidului de finanțare și a contractelor de finanțare:
 - Multe proiecte nu s-au mai implementat, întrucât cheltuielile de racordare erau prea mari, motiv pentru care mulți aplicanți au renunțat la investiții.
 - Unii beneficiari au renunțat la investiții, atunci când prin contractual de finanțare au fost obligați nelegal și neconcurențial să vândă gratis energie la stațiile de încărcare
 - Mulți beneficiari au fost obligați să-și schimbe instalatorii aleși, întrucât aceștia nu aveau capacitatea tehnică sau economică de a implementa proiectele.
 - Lipsa de interes pentru proiect a facilitat specularea acestui aspect de către unii instalatori autorizați, care au depus proiecte cu puteri instalate minime (27 kw), solicitând sume apropiate de maximul alocat, achiziționându-se astfel echipamente la prețuri exagerat de mari.
 - Marea majoritate a stațiilor de încărcare nu sunt înrolate în aplicații și nu pot fi accesate public.

pentru o mai bună derulare a noii sesiuni a acestui program vă propunem următoarele **completări și/sau modificări ale ghidului:**

1. Alocarea unui procent de maxim 20-25% din valoarea cheltuielilor eligibile, pentru cheltuieli de racordare (inclusiv punct de transformare).

Din experiența call-ului trecut s-a văzut că la solicitarea ATR-urilor, distribuitorii de energie au dat soluții cu posturi noi de transformare. Mulți dintre potențialii aplicanți au renunțat la proiecte, din cauza costurilor mari ale stațiilor de transformare, raportate la economia la costurile de energie, rezultată în urma instalării panourilor fotovoltaice.

Această alocare este astăzi din punct de vedere al legislației privind finanțările europene perfect legală, întrucât, conform art. 51, alin 3⁶ din legea 123/2012, activele rezultate în urma investiției rămân în proprietatea agentului economic. Astfel, cu respectarea condiției de a se demonstra drepturile de proprietate, solicităm alocarea unui procent de maxim 20-25% din valoarea cheltuielilor eligibile, pentru cheltuieli de racordare (inclusiv punct de transformare)

„(3⁶) În cazul clienților non casnici,... contravaloarea lucrărilor de racordare, inclusiv a celor de proiectare a racordului/ bransamentului, realizate conform , se suportă integral alin. (3⁴) de către aceștia.

Activele rezultate ca urmare a lucrărilor de racordare nu intră în patrimoniul operatorului de distribuție. Acestea se cedează doar spre exploatare operatorului de distribuție.”

2. Creșterea alocării financiare per proiect la 180.000 euro fără limitări de putere instalată a panourilor

Limitarea plafonului maxim al finanțării eligibile la 100.000 euro pentru sesiunea anterioară a fost introdusă pentru a se încadra în limita achiziției directe de lucrări, în acest fel putându-se selecta fără o procedură de achiziție „instalatorul ales”.

Ca urmare a schimbărilor în legea 98 privind achizițiile publice, pragul pentru achiziții directe este de 904.000 lei.

Propunem creșterea valorii sumelor maxime acordate pentru un proiect până la o sumă apropiată de pragul achizițiilor directe și fără a se limita puterea maximă finanțată a panourilor, din următoarele motive:

- Marea majoritate a beneficiarilor sunt limitați în stabilirea puterii instalate a panourilor, de suprafețele construcțiilor sau terenurilor disponibile și de consumurile proprii.
- Este corect să se asigure soluții de eficientizare energetică pentru cât mai multe categorii de beneficiari, nu doar pentru cei cu consumuri mici.
- Cu cât este mai mare puterea instalată cu atât se pot eficientiza energetic mai multe tipuri de consumuri (eficientizare încălzire prin instalare de pompe de căldură, reducere emisii de carbon prin instalare de stații rapide pentru mașini electrice...)

Ideea de a da acces la cât mai mulți aplicați nu este liberală și sustenabilă. Vor putea depune proiecte mai multe categorii de beneficiari și vor fi selectați cei care vor dovedi că au cea mai mare nevoie de finanțare și își asumă cât mai multe responsabilități.

3. Solicitare ATR la contractare, respectiv acordarea unui termen de 120 de zile de la notificarea de aprobare a proiectului până la semnarea contractului de finanțare

O problemă semnificativă în cadrul sesiunii trecute a fost nesolicitarea ATR la contractare. Urmare a acestei greșeli, atât angajații ministerului cât și unii beneficiari, au muncit degeaba pentru o serie de proiecte care nu au mai fost finalizate. De asemenea mai multe sume contractate au rămas necheltuite.

4. Caracteristici minimale pentru echipamente

Industria echipamentelor care intră în componența programelor de energie verde este relativ nouă dar și foarte dinamică. Zilnic apar tehnologii noi, iar cele clasice se upgradează continuu. De la gândirea programului anterior au trecut mai bine de 4 ani, timp în care tehnologia a evoluat fantastic.

Din dorința de câștig, nu de fiecare dată, furnizorii de echipamente oferă produsele cele mai competitive clienților, iar aceștia din necunoștință, acceptă ce li se oferă.

Dacă se dorește ca programul să fie într-adevăr performant, trebuie să introducem un set de criterii tehnice minime obligatorii actualizate pentru echipamente, așa încât ele să satisfacă cu adevărat nevoile clienților și să crească indicatorii de performanță ai programului. Procesul de selectare a caracteristicilor minimale trebuie să se desfășoare cu consultarea principalilor furnizori, singurii în măsură să prezinte oferta reală de pe piața acestor echipamente.

5. Stații de încărcare rapide sau ultrarapide

În 2019 când s-a gândit primul program Electric Up, piața mașinilor electrice era în stadiul de pionierat. Ceva mai dezvoltată era piața mașinilor plug in hybrid.

Astăzi mașinile full electrice sunt într-o ascensiune fulminantă. De asemenea capacitatea bateriilor e din ce în ce mai mare, din necesitatea creșterii autonomiei.

De aceea în 2024, un program care se adresează unor companii, în special din domeniul HORECA și nu unor consumatori casnici nu mai poate finanța doar stații de încărcare lentă, în curent alternativ.

TREBUIE OBLIGATORIU FINANȚATE STAȚII DE ÎNCĂRCARE RAPIDĂ, DE MINIM 60 KW.

Cea mai utilizată stație e cu un conector rapid de 60 KW și unul lent de 22 kw.

Problema legată de faptul că nu există puteri disponibile poate fi rezolvată prin asigurarea sursei de finanțare pentru mărirea de putere (punctul 1), dar nu trebuie să reprezinte o problemă atât timp cât avem determinarea să ne atingem un obiectiv.

6. Eliminarea obligativității la acordarea gratuității pentru încărcare (e nelegală și neconcurențială)

Programul electric Up are două obiective:

„creșterea gradului de utilizare a surselor regenerabile de energie și a eficienței energetice, îmbunătățirea calității aerului prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, prin utilizarea sistemelor de panouri fotovoltaice:

și

„stimularea utilizării autovehiculelor electrice și electrice hibrid plug-in, dezvoltarea transportului ecologic cu emisii reduse de gaze cu efect de seră prin montarea stațiilor de reîncărcare pentru vehicule electrice și electrice hibrid plug in.”

De asemenea conform Legii 51 a societăților comerciale, scopul acestora trebuie să fie obținerea profitului.

Așa încât Societățile comerciale, prin program, instalează panouri fotovoltaice în scopul reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră și în scopul scăderii costurilor cu energia. Nicidecum în scopuri umanitare Societățile comerciale nu pot face donații decât în condițiile și limitele legii. Prin contractul de finanțare ministerul i-a obligat să facă donații în afara legii.

Unii, din acest motiv au renunțat la contract, unii nu l-au respectat, iar cei care l-au respectat vor trebui să răspundă în fața ANAF.

De asemenea cum veți răspunde în fața societăților comerciale care au ca afacere vânzarea de energie electrică la stațiile de încărcare? Cât de concurențial e ca unii să ofere gratis iar alții contra cost aceleași servicii?

7. Stabilirea unei perioade de maxime de evaluare de 5 luni.

Luând în considerare întârzierile din sesiunea anterioară, se propune limitarea perioadei de evaluare la maxim 5 luni, asigurând facilitarea implementării proiectelor și evitând fluctuațiile de preț/modificările legislative semnificative ce se generează în timp.

8. Limita finanțare pe capacitate/putere instalată panouri - de eliminat

Conform ghidului nu era specificată limita de finanțare pe apacitate, doar ulterior în contractul de finanțare se specifică limita de 4,872.50 lei/kWp, cu TVA inclus, care se putea deconta, chiar dacă era acordată o finanțare mai mare prin contractul de finanțare. În urma obținerii ATR-ului s-a modificat puterea instalată, și nu s-a putut deconta integral, chiar dacă s-ar fi încadrat în suma aprobată, pentru că s-a putut deconta doar puterea aprobată inițial.

De asemenea nu era precizat clar la care linii de buget se aplică limita - este recomandat ca în Ghidul solicitantului să fie clar specificate toate limitele și condițiile de acordare a finanțării.

Acest document conține o sinteză a punctelor de vedere primite pe acest subiect din partea firmelor membre AMCOR.

Vă stăm cu plăcere la dispoziție pentru eventuale clarificări sau consultări cu privire la subiectele abordate mai sus.

Cu deosebită stimă,
Petre Luigi Luican
Președinte AMCOR

Verificat de către Comisia Profesională de Fonduri Europene din cadrul AMCOR
Lucian Naum
Coordonator CPFE AMCOR

